

[WiderScreen.fi 1/2007](#)
3.7.2007

Tarkastelussa elokuvien
luontorepresentaatiot

Jaakko Seppälä
FM/tutkija
Helsingin yliopisto

Tulostettavat versiot
- [htm](#)
- [pdf](#)

[\[takaisin\]](#)

Tarkastelussa elokuvien luontorepresentaatiot

Luonto on ollut läsnä elokuvassa läpi sen yli 100-vuotisen historian. Eri aikoina ja eri kulttuureissa aihetta on lähestytty vaihtelevista perspektiiveistä. Attraktioiden elokuvan aikakaudella – karkeasti ottaen ennen vuotta 1906 – maisemafilmit olivat suosittu lajityyppi. Ne tarjosivat 1900-luvun taiteen ihmisille mahdollisuuden tutustua maapallon eri kolkkiin tavalla, jonka todenkaltaisuus jätti varjoonsa 1800-luvun stereoskooppikuvat ja taikalyhtyesitykset. Nyt uuden vuosituhatvuoden alussa ihmisen ja luonnon suhde nousee elokuvissa esille yhä useammin ekologisesta perspektiivistä.

Parhaimmillaan monimiljoonaiset katsojajoukot tavoittavana taidemuotona elokuva muokkaa ihmisten käsityksiä ja sosiaalista todellisuutta. Ihmisten toiminnan kautta elokuvat vaikuttavat myös luonnon tilaan. Maapallon saastumisen ja ilmastonmuutoksen noustessa yhä useammin uutisotsikoihin ei liene yllättävää, että myös elokuvantekijät ovat viime aikoina kiinnittäneet kasvavissa määrin huomiota elokuvien tapoihin kuvata luontoa. Vaikka Hollywood on jo pidemmän aikaa pyrkinyt tuottamaan muun muassa rodullisesti tasa-arvoisia representaatioita, ovat monet ihailtuina esitetyt elämäntavat ekologisesti arvioituna kestävämpiä roolimalleja.

Helsingin yliopiston Elokuvaryhmä ry. järjesti yhteistyössä Suomen elokuva-arkiston kanssa Elokuva ja luonto -luento- ja elokuvasarjan. Sarja kuului elokuvateatteri Orionin kevään 2007 ohjelmistoon. Luennoilla kartoitettiin ja tarkasteltiin kriittisesti luonnon ja elokuvarepresentaatioiden välistä suhdetta eri näkökulmista. Elokuvien luontorepresentaatioiden moninaisuutta tarkastellaan erilaisista perspektiiveistä myös WiderScreenin tämänkertaisessa numerossa. Kirjoittajat ovat työstäneet artikkelinsa pitämiensä luentojen pohjalta.

Avasartikkelissa Harri Kilpi esittelee ekokritiikkiä pohtien sen sovellusmahdollisuuksia elokuvatuotantoon, teoksiin ja katsojiin. Jaakko Seppälä puolestaan tarkastelee suomalaista mykkäelokuvaa kansallisena elokuvana kiinnittäen huomiota luontokuvaston ideologiseen ulottuvuuteen. Luonnon ja ihmisten välinen suhde on analyysin kohteena Pietari Kääpän artikkelissa, jossa hän analysoi Mika Kaurismäen elokuvia *Amazon* ja *Tigero –elokuva, jota ei koskaan tehty* (Tigero – The Film That Was Never Made, 1994). Hanna Johansson käsittelee artikkelissaan kokeellisen elokuvan suhdetta luontoon Robert Smithsonin ja Chris Welsbyn teoksissa. Eija Niskasen artikkelin keskiössä ovat animen luontorepresentaatioiden ja japanilaisen kulttuurin väliset kytkökset. Numeron päättää Henry Baconin artikkeli, jossa hän analysoi Michelangelo Antonionin elokuvien tilan poetiikkaa suhteessa henkilöhahmojen henkiseen tilaan.

Jaakko Seppälä

[WiderScreen.fi 1/2007](#)

© WiderScreen.fi 3.7.2007

